

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- NÁVRH NA ÚPRAVU CESTOVNÝCH NÁHRAD V SÚVISLOSTI S POSKYTNUTÍM PEŇAŽNÉHO PLNENIA PRI VYSLANÍ
- materiál na rokovaní HSR SR dňa 21.02.2022

Stručný popis podstaty predkladaného materiálu a jeho relevancie z hľadiska RÚZ

Člen Republikovej únie zamestnávateľov - Združenie cestných dopravcov ČESMAD Slovakia ako kľúčová asociácia reprezentujúca podnikateľské subjekty v sektore cestnej dopravy, predkladá Návrh na zníženie cestovných náhrad v súvislosti s poskytnutím peňažného plnenia pri vyslaní.

Nadobudnutím účinnosti Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1057 z 15. júla 2020, ktorou sa stanovujú špecifické pravidlá vo vzťahu k smernici 96/71/ES a smernici 2014/67/EÚ pre vyslanie vodičov v odvetví cestnej dopravy (ďalej len „Smernica“) dňa 2. februára 2022 pribudli slovenským dopravcom nové povinnosti v oblasti vysielania zamestnancov – vodičov medzinárodnej cestnej dopravy. Od tohto dátumu, v prípade, že zamestnanec – vodič sa bude považovať za vyslaného musí byť odmenený za vykonanú prácu v súlade s právnym poriadkom hostiteľského štátu.

Z dôvodu nesúladu odmeňovacích systémov v členských štátoch Európskej únie ako aj rozdielnosti odmeňovania zamestnancov je nevyhnutné pristúpiť k úprave systému odmeňovania mobilných zamestnancov – konkrétne vodičov v medzinárodnej cestnej dopravy. V dôsledku nových pravidiel sa pracovná sila slovenského vodiča vyslaného na územie členského štátu stáva drahšou ako pracovná sila domáceho vodiča. Slovenský dopravca je povinný uhradiť, podľa nových pravidiel, mzdu, ktorá vyplýva z právneho rámca krajiny, do ktorej je vodič vyslaný a cestovnú náhradu podľa slovenskej legislatívy. Domáci dopravca vo svojej krajine zaplatí tiež rovnakú mzdu, avšak cestovná náhrada v jeho krajine je nižšia. Práve tento princíp spôsobuje efekt, že slovenskí dopravcovia majú vyššie náklady na vodičov, ako domáci dopravcovia.

Kým do 2. februára 2022 sa slovenského vodiča v Nemecku týkala minimálna hodinová mzda 4,379 eur, čo bolo na deň 43,79 eur (10 h) a mesiac 1.050,96 eur (24 dní), a tiež cestovné náhrady vo výške 1.080 eur, čo predstavovalo celkovo 2.130,96 eur, po 2. februári 2022 ide o minimálnu hodinovú mzdu 9,82 eur, čo bolo na deň 98,2 eur a mesiac 2.356,8 eur, a tiež cestovné náhrady vo výške 1.080 eur, čo predstavovalo celkovo 3.436,8 eur. Pričom nemeckého vodiča v Nemecku po 2. februári 2022 sa týkala síce rovnako minimálna hodinová mzda 9,82 eur, čo bolo na deň 98,2 eur a mesiac 2.356,8 eur, ale cestovné náhrady mal len vo výške 672 eur, čo predstavovalo celkový náklad 3.028,8 eur. Slovenský vodič tak bol oproti nemeckému drahší o 408 eur (13,47 %).

Ak sa pozrieme, aká je situácia z hľadiska príjmu vodiča v Rakúsku, kým do 2. februára 2022 sa slovenského vodiča týkala minimálna hodinová mzda 4,379 eur, čo bolo na deň 43,79 eur (10 h) a mesiac 1.050,96 eur (24 dní), a tiež cestovné náhrady vo výške 1.080 eur, čo predstavovalo celkovo 2.130,96 eur, po 2. februári 2022 ide o minimálnu hodinovú mzdu 10,85 eur, čo bolo na deň 108,5 eur a mesiac 2.604 eur, a tiež cestovné náhrady vo výške 1.080 eur, čo predstavovalo celkovo 3.684 eur. Pričom rakúskeho vodiča v Rakúsku po 2. februári 2022 sa týkala síce rovnako minimálna hodinová mzda 10,85 eur, čo bolo na deň 108,5 eur a mesiac 2.604 eur, ale cestovné náhrady mal len vo výške 633,6 eur, čo predstavovalo celkový náklad 3.237,6 eur. Slovenský vodič tak bol oproti rakúskemu drahší o 446,4 eur (12,7 %). Ešte výraznejšie to pri ekvivalentnom prepočte vychádza pri porovnaní s Francúzskom, kde je slovenský vodič oproti francúzskemu drahší na mesiac o 624 eur (20,85 %).

Z tohto dôvodu navrhujeme zaviesť možnosť zníženia stravného, na ktoré by mal nárok zamestnanec v danom mesiaci o najviac 50 %. Navrhujeme aby možnosť zníženia stravného v tomto rozsahu bola možná len pri mobilnom zamestnancovi, ktorého vyslanie sa riadi Smernicou. Ďalšou podmienkou možnosti zníženia stravného je jeho kompenzácia poskytnutím peňažného plnenia, ktorého výška musí byť minimálne vo výške zníženého stravného. Táto kompenzácia sa však započíta priamo do mzdy vodiča, čo by malo za následok jej zvýšenie. Vodič by tým v prípadoch vyslania v zahraničí automaticky spĺňal mzdové podmienky jednotlivých krajín, kde je práve vyslaným zamestnancom.

Pre zachovanie konkurencieschopnosti dopravcov navrhujeme, aby cestovné náhrady, ako aj finančné plnenie minimálne do výšky cestovnej náhrady poskytované v súvislosti s výkonom závislej činnosti, na ktorú vzniká zamestnancovi nárok podľa osobitných predpisov, naďalej nebol predmetom dane a odvodov.

Ďalej navrhujeme úpravu výšky základnej sadzby stravného pre Českú republiku, ako nárokovej náhrady pre zamestnanca vyslaného na zahraničnú pracovnú cestu, ktorá sa naposledy menila v roku 2004. V súvislosti so zvyšujúcimi sa cenami jedál a nealkoholických nápojov v reštauračných zariadeniach ako aj nárast cien potravín v Českej republike sa zvýšili náklady zamestnancov vyslaných na pracovnú cestu do Českej republiky. Súčasná výška základnej sadzby stravného pre Českú republiku je nepostačujúca, a preto navrhujeme jej zvýšenie zo 600 českých korún na 900 českých korún.

Združenie ČESMAD Slovakia navrhuje ďalej oslobodiť od dane z príjmov peňažné plnenie - vreckové, ktoré môže poskytovať zamestnávateľ zamestnancovi v súvislosti so zahraničnou pracovnou cestou. Hlavnou úlohou tohto peňažného plnenia je kompenzácia výdavkov, ktoré vznikli zamestnancovi počas pracovnej cesty v zahraničí. Napríklad v prípade vodičov nákladnej dopravy, by vreckové pomohlo kompenzovať ich výdavky v súvislosti s prenocovaním vo vozidle na parkoviskách a odstavných plochách, kde napríklad použitie toalety alebo sprchy je podmienené platbou cez tzv. turniket a je veľmi obtiažne túto platbu preukázať pokladničným alebo iným obdobným dokladom.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

S cieľom riešiť problémy popísané vyššie predkladá RÚZ nasledovné podnety na novelizáciu právnych predpisov:

1. Zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách sa dopĺňa nasledovne:

V § 2 sa dopĺňa nový odstavec (7), ktorý znie:

„(7) Mobilnému zamestnancovi(10a), možno stanoviť odchyľne od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného v eurách alebo cudzej mene, ako aj nižšiu výšku stravného, ako na ktorú by mal v danom mesiaci nárok, ako je uvedené v odseku 4, najviac však o 50 % a to v prípade, ak sa tomuto zamestnancovi poskytuje peňažné plnenie v súvislosti s jeho vyslaním podľa osobitného zákona(10b) zodpovedajúce výške poníženého stravného.“

Odkaz 10a) a 10b) znie:

„10a) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1057, ktorou sa stanovujú špecifické pravidlá vo vzťahu k smernici 96/71/ES a Smernici 2014/67/EÚ pre vyslanie vodičov v odvetví cestnej dopravy a ktorou sa mení Smernica 2006/22/ES, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa dodržiavania predpisov a nariadenie (EÚ)

č. 1024/2012 a § 5a zákona 311/2001 Zákonník práce.

10b) §118 ods. 5 zákona č. 311/2001 Zákonník práce“

Pôvodné odstavce 7 až 11 sa označujú ako odstavce 8 až 12.

2. Zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce sa dopĺňa nasledovne:

V § 118 sa dopĺňa odstavcom (5), ktorý znie:

„(5) Ako mzda sa posudzuje aj peňažné plnenie poskytované zamestnávateľom zamestnancovi podľa § 5a, za prácu v období jeho vyslania.“

3. Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmu sa dopĺňa nasledovne:

V § 5 ods. (5) sa dopĺňajú písmená h) a i), ktoré znejú:

„h) peňažné plnenie9a) poskytnuté zamestnávateľom zamestnancovi,

i) peňažné plnenie poskytnuté zamestnancovi ako vreckové.9b)“

Odkazy 9a) a 9b) znejú:

„ 9a) § 118 ods. (5) zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce
9b) § 14 zákona č. 283/2002 z.z. o cestovných náhradách“

4. Zákon č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa dopĺňa nasledovne:

V § 13 sa dopĺňa nový odstavec (18), ktorý znie:

„(18) Do vymeriavacieho základu sa nezapočítava peňažné plnenie50b) poskytnuté zamestnávateľom zamestnancovi50c)“

Odkaz 50b) a 50c)znie:

„50 b) § 118 ods. (5) zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce
50 c) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1057, ktorou sa stanovujú špecifické pravidlá vo vzťahu k smernici 96/71/ES a Smernici 2014/67/EÚ pre vyslanie vodičov v odvetví cestnej dopravy a ktorou sa mení Smernica 2006/22/ES, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa dodržiavania predpisov a nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 a § 5a zákona 311/2001 Zákonník práce“

5. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách sa mení nasledovne:

V § 1 sa pri krajine Česká republika mení výška základnej sadzby stravného z 600 CZK na 900 CZK.

Zdroj: RÚZ